

áFővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa

6.Kbf.16/2020/19. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa, mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2020. év szeptember hó 23. napján tartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A kisebb értékre üzletszerűen elkövetett orgazdaság büntette miatt **vádlott** ellen folyamatban lévő büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa 2020. január 14. napján kihirdetett 41.Kb.8/2019/27. számú ítéletét megváltoztatja.

A vádlottat az ellene kisebb értékre üzletszerűen elkövetett orgazdaság büntette (Btk. 379.§ (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés d) pont) miatt emelt vád alól felmenti.

Az eljárás során felmerült 199.200,- (százkilencvenkilencezer-kétszáz) forint bünygyi költséget az állam viseli.

A másodfokú eljárás során felmerült 12.000,- (tizenkétezer) forint bünygyi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek van helye, amelyet a katonai ügyész a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül jelenthet be.

I n d o k o l á s:

[1] A Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2020. január 14. napján kihirdetett 41.Kb.8/2019/27. számú ítéletével **vádlott**at bűnösnek mondta ki a Btk. 379. § (1) bekezdés c./ pontjába ütköző, de a (3) bekezdés d./ pontja szerint minősülő kisebb értékre üzletszerűen elkövetett orgazdaság büntetében, ezért 210 napi tétel, napi tételenként 1.000 forint, összesen 210.000 forint pénzbüntetésre, valamint 43.760 forint vagyonekobzásra ítélte. A pénzbüntetés megfizetésére 10 havi részletfizetést engedélyezett. A pénzbüntetés meg nem fizetése, illetve az egyhavi részlet megfizetésének elmulasztása esetén rendelkezett annak szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról. Kötelezte a vádlottat 150.000 forint bünygyi költség megfizetésére, és megállapította, hogy a fennmaradó 49.200,-Ft bünygyi költséget az állam viseli.

[2] A tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész az elsőfokú ítéletet tudomásul vette.

- [3] A vádlott és védője a jogorvoslati nyilatkozattételre három munkanap gondolkodási időt tartottak fenn, majd a törvényes határidőben a vádlott felmentésért, a védő elsődlegesen felmentés, másodlagosan a kiszabott büntetés helyett intézkedés alkalmazása érdekében jelentett be fellebbezést.
- [4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.584/2019/5. számú átiratában kifejtette, hogy az elsőfokú katonai tanács perrendszerű eljárásában ügyfelderítési kötelezettségét teljesítette, a bűnügyben releváns és még elérhető bizonyítékokat vizsgálta, azokat egyenként és együttesen értékelve mérlegeléssel állapította meg a tényállását. A rögzített tényállás alapján okszerű következtetést vont le a vádlott elkövetéskori tudattartalmára és azon keresztül szándékára, célzatára és bűnösségére nézve, valamint törvényesen minősítette annak rendszeres haszonszerzésre törekvő vagyoni elleni bűncselekményét. Álláspontja szerint a releváns bizonyítékok újraértékelésével a rögzített tényállást támadó, a vádlott alapbűncselekményi tudattartalmát vitató és felmentést célzó vádlotti és elsődleges védői fellebbezés a másodfokú eljárásban nem foghat helyt. Utalt arra, hogy a büntetékiszabás keretében az eljáró katonai tanács a vádlott javára jelentkező enyhítő körülményeket feltárta, azonban álláspontja szerint a terhére kell még értékelni, hogy a vádlott olyan bűncselekményt valósított meg, amelyet bűnüldöző hatóság hivatásos állományú tagjaként megakadályozni lett volna köteles. Rámutatott arra, hogy az elsőfokú bíróság által kiszabott pénzbüntetés napi tételszáma az elbírált büntett tárgyi súlyához mérten tettarányos, a napi tételhez a törvényi minimumban rendelt összeg pedig méltányos. Az elsőfokú katonai tanács különös méltánylást gyakorolt akkor is, amikor kivételes jelleggel eltekintett a vádlottal szemben katonai büntetés kiszabásától a felmutatható időmúlás nyomatékára tekintettel. Érvelése szerint ezért a védő büntetés enyhítésére irányuló másodlagos indítványa a fellebbviteli eljárásban nem vezethet eredményre. Ugyanakkor kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság a törvény kötelező rendelkezése folytán alkalmazott a vádlottal szemben vagyonekobzást is, azonban annak összegét tévesen állapította meg. A 95. Bk. vélemény II. pontjának megfelelő irányadó bírói gyakorlat szerint ugyanis az orgazdával szemben a bűncselekmény tárgyát képező megszerzett dolog, kiskereskedelmi forgalom szerinti értékre kell a vagyonekobzást elrendelni, amelynek összege helyesen 152.760 forint. Ezért indítványozta, hogy a másodfokú bíróság a Fővárosi Törvényszék Katonai Tanácsa ítéletének történeti tényállását az elkövetési értékre nézve pontosítsa, azt 152.760 forintban jelölje meg, az ítéletet a Be. 606. § (1) bekezdése alapján változtassa meg a felhívott súlyosító körülmény számba vétele után, a vádlottal szemben alkalmazott vagyonekobzás összegét 152.760 forintban határozza meg. Egyebekben az elsőfokú ügydöntő határozat Be. 605. § (1) bekezdése alapján történő helyben hagyására tett indítványt.
- [5] A védő a Fővárosi Ítéletábrla Katonai Tanácsánál előterjesztette fellebbezése részletes írásbeli indokolását. Ebben a vádlott javára elsődlegesen felmentés érdekében, másodlagosan enyhítés érdekében bejelentett fellebbezését továbbra is fenntartotta. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ítélete részben megalapozatlan, mivel tényből további tényre helytelen következtetést

vont le, valamint az ítélet indokolása is hiányos. Utalt arra, hogy az orgazdaság büntette járulékos bűncselekmény, mely egy alapcselekményt feltételez, így megalapozottan nem lehet a büntetőjogi felelősséget megállapítani az alapbűncselekményben való érdemi döntés nélkül. Érvelése szerint a felvett bizonyítás alapján kétséget kizáróan az sem állapítható meg, hogy védenca a terhére rótt bűncselekményt elkövette. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét változtassa meg, és védencét az ellene emelt vád alól mentse fel. Amennyiben a másodfokú bíróság a felmentésre irányuló indítványnak nem adna helyt, úgy a kiszabandó büntetés nemének és mértékének vizsgálatakor kérte figyelembe venni, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során teljes körűen vette számba az enyhítő, illetve súlyosító körülményeket, azonban azokat nem súlyuknak megfelelően értékelte. Szükségnek tartotta kiemelni, hogy az utolsó részselekmény elkövetése óta több mint öt és fél év telt el, amely időmúlás a vádlottnak még részben sem róható fel. Álláspontja szerint az irányadó büntetési tételkeret felső határát közel kétszeresen meghaladó mértékű időmúlást jelentős nyomatékkan szükséges figyelembe venni a bűnösségi körülmények értékelése során. Rámutatott arra, hogy büntetés kiszabása esetén védenca a munkáját, melyet 2004. év óta előjárói megelégedésével végez, elveszítheti. Ennek következtében pedig családja megélhetése és két kiskorú gyermekének tartása veszélybe kerülne. Mindezek alapján másodlagosan azt indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet változtassa meg és védencével szemben próbára bocsátás intézkedést alkalmazzon, amelynek taramát a bíróság a törvényi maximumban határozza meg. A védelem az elkövetési érték tekintetében nem, azonban a vagyonelkobzás körében vitatta az ügyészi álláspontot. Kifejtette, hogy jelen esetben az elkövetési érték elválik attól az értéktől, amellyel a vádlott gazdagodott. Álláspontja szerint az okozott kár az alapbűncselekményhez kapcsolódik, amely alatt a sikkasztást kell érteni. A vádlottal szemben vagyonelkobzást tehát arra a vagyonra lehet elrendelni, amivel az orgazdaság elkövetése kapcsán gazdagodott, ez pedig az üzemanyag kereskedelmi ára és a vádlott által megfizetett érték különbözete.

- [6] A védő a nyilvános ülésen megtartott perbeszédében a bejelentett fellebbezése irányát és annak írásbeli indokolását változtatás nélkül fenntartotta. Elsődlegesen tehát a vádlott felmentését, másodlagosan intézkedés alkalmazását kérte.
- [7] A vádlott az utolsó szó jogán nem kívánt nyilatkozni.
- [8] A vádlott és a védő által bejelentett fellebbezés alapján a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással a Be. 590. § (1) és (2) bekezdései alapján teljeskörűen felülbírált.
- [9] A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy az elsőfokú katonai tanács az eljárási szabályokat maradéktalanul betartotta. Előre bocsátja, hogy az ügy elkülönítésének a Be. 146. § (2) bekezdésében írt feltételei fennálltak. A katonai büntetőeljárás hatálya alá tartozó vádlott tekintetében az orgazdaság büntette miatti ügy elkülönítése indokolt volt, mert az

alapügyben a terheltek nagy száma a büntetőjogi felelősségnek ugyanabban az eljárásban történő elbírálását jelentősen megnehezítette volna. A fellebbviteli bíróság ezért nem értett egyet azzal a védői hivatkozással sem, hogy a vádlott járulékos cselekménye önállóan nem bírálható el. A bírói gyakorlat következetes abban, hogy a részes cselekménye is önállóan elbírálható, amennyiben a tettesi alapcselekmény elkövetője valamilyen okból nem lehet terhelt az eljárásban. Az orgazdaság bűncselekményében a bűnösség akkor is megállapítható, ha az orgazdaság alapcselekményének elkövetője ismeretlen maradt és így nem került sor büntetőjogi felelősségre vonására. Nem akadály a bűnösség megállapításának az sem, ha alapcselekményként a lopás és a sikkasztás vagylagosan vetődik fel (BH.2012.8.187). Ugyancsak egységes a bírói gyakorlat abban, hogy büntetőjogi felelősségre vonható a részes akkor is, ha az orgazdaság alapcselekményének elkövetője büntethetőséget kizáró vagy megszüntető ok miatt nem büntethető.

- [10] A vádlottnak és védőjének a bűnösség megállapítását támadó fellebbezései más okból alaposak.
- [11] Az elsőfokú bíróság a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta, a bizonyítékokat megfelelően értékelte és indokolási kötelezettségének is eleget tett. A vádlott az eljárás során következetesen tagadta a bűnösségét, mentességi jogával élve vallomást nem tett. Az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában utalt arra, hogy nem tudta, hogy az üzemanyag bűncselekményből származik. Az elsőfokú katonai tanács tanúkat hallgatott ki, az alapügy vádlottjait, **tanú1-t**, **tanú2-t** és **tanú3-t**, akik érdekelt tanúként a bűncselekmény elkövetésével kapcsolatos kérdésekre nem kívántak válaszolni, ezért a perbíróság az alapügyben tett terhelti vallomásaikat ismertette. Tévedett azonban az elsőfokú katonai tanács, amikor az ismertetés alapjául a Be. 187. § (2) bekezdését hívta fel, hiszen ez a terhelt más ügyben tett vallomására vonatkozik. Helyesen a Be. 177. § (5) bekezdése alapján volt törvényes lehetőség a tanúknak az ügyben vagy más ügyben tett korábbi terhelti vallomásaik felolvasására. Megállapítható, hogy a felolvasott tanúvallomásokból nem származott olyan információ, ami a vádlott terhére szóló tények megállapítására lett volna alkalmas. A nyomozás során egyik terhelt társa sem tett a vádlottra terhelő vallomást.
- [12] Tévedett azonban az elsőfokú katonai tanács akkor is, amikor a vádlottal szemben a titkos adatszerzés eredményét bizonyítékként felhasználhatónak találta. A titkos adatszerzés engedélyezése és eredményének felhasználása idején a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (továbbiakban régi Be.) volt hatályban. A régi Be. 201. § (1) bekezdés b./ pontja értelmében titkos adatszerzésnek üzletszerűen vagy bűnszövetségben elkövetett, 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény esetében van helye. Mind a vádirati, mind az ítéleti tényállás azt tartalmazza, hogy a vádlott 2014. december 04-e és 2015. április 03-a között

tanú1-től hét alkalommal, **tanú2-től** két alkalommal vásárolt, alkalmanként 20-80 liter üzemanyagot, amelynek literenkénti ára nem haladta meg a 290,-Ft-ot, így a vádlott a vásárlás körülményeiből tudott arról, hogy az üzemanyag bűncselekményből származik.

- [13] A megállapított tényállás szerint a vádlott alkalmanként 50.000,-Ft-ot meg nem haladó, azaz szabálysértési értékre követte el az orgazda cselekményét. Az elsőfokú bíróság a vádlott cselekményének jogi minősítése során szabálysértési értékre elkövetett részcselekmények elkövetési értékeinek összesítése után a vádlott vagyon elleni bűncselekményét üzletszerűen elkövetettként minősítette. A vádirat és az elsőfokú katonai tanács egyező jogi megítélése alapján a vádlott terhére megállapított kisebb értékre üzletszerűen elkövetett orgazdaság büntette (Btk. 379.§ (1) bekezdés c) pont, (3) bekezdés d) pont) miatt a titkos adatszerzés eredménye a vádlottal szemben felhasználható volt, mert elrendelésének a régi Be. 201.§ (1) bekezdés b) pontja alapján helye volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint viszont mind a vádhatóság, mind az elsőfokú bíróság tévedett a vádlott terhére megállapított bűncselekmény jogi minősítésénél. Nem volt figyelemmel a Kúria 87/2010. számú BK véleményére, valamint a 2013.B.18. számú elvi határozatára.
- [14] Ha a folytatólágosság törvényi egysége úgy jön létre, hogy a szabálysértési értékre elkövetett vagyon elleni cselekmények az üzletszerűség folytán válnak bűncselekménnyé, a szabálysértési értékhatárt meghaladó folytatólágosan megvalósított vétséget - a kétszeres értékelés tilalmából fakadóan - az üzletszerűség nem minősíti büntetetté (EBH.2013.B.18). Megjegyzi a másodfokú katonai tanács azt is, hogy az orgazdaság bűncselekménye körében a folytatólágosság megállapítása szempontjából nincs jelentősége annak, hogy az orgazda hány személytől szerezte meg a bűncselekményből származó dolgokat, s annak sem, hogy az alapbűncselekményeket hány személy sérelmére követték el (4/2004.BJE). Mindezek alapján a vádlott vád szerinti és az elsőfokú ítélet tényállásában leírt cselekményének helyes jogi minősítése a folytatólágosan, kisebb értékre elkövetett orgazdaság vétsége (Btk. 379. § (1) bekezdés (2) bekezdés b./ pont), amelynek büntetési tétele 2 évig terjedő szabadságvesztés.
- [15] Ebben az esetben azonban a titkos adatszerzés engedélyezésekor, illetve a titkos adatszerzés eredményének felhasználásakor hatályban lévő régi Be., de a jelenleg hatályos büntetőeljárás törvény sem teszi lehetővé a titkos adatszerzés (leplezett eszköz) eredményének felhasználását. A titkos adatszerzés régi Be. 201. §-ában meghatározott feltételei a Btk. 379.§ (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés b) pontja szerint minősülő folytatólágosan elkövetett orgazdaság vétsége tekintetében nem állnak fenn. A vádiratban szereplő orgazdaság vétsége bünszövetség miatt nem minősül 3 évig terjedő szabadságvesztéssel fenyegetett büntettnek, az üzletszerűség, mint minősítő körülmény megállapíthatósága pedig a korábban kifejtettek szerint a kétszeres értékelés tilalmába ütközne, ezért a titkos adatszerzés eredménye bizonyítékként nem felhasználható.

- [16] A titkos adatszerzés anyagát azonban az elsőfokú bíróság határozatának 4. oldal (5) bekezdésében írt indokok alapján felhasználta. A korábban kifejtettek szerint e tekintetben tévedett az elsőfokú katonai tanács, ezért a titkos adatszerzés eredményét a másodfokú bíróság a bizonyítékok köréből kirekesztette.
- [17] Ennek következményeként az elsőfokú bíróság ítélete a Be. 592. § (2) bekezdés a./ pontja alapján részben megalapozatlan, mert az általa megállapított tények és az ebből levont következtetések a titkos adatszerzés eredményén alapultak. Az alapügy terheltjeinek vallomása, a rendelkezésre álló okirati bizonyítékok, a vádlott nyilatkozata és az egyéb közvetett bizonyítékok a titkos adatszerzés eredményének kirekesztését követően nem teszik lehetővé a vád szerinti, illetve az elsőfokú bíróság által rögzített történeti tényállás megállapítását.
- [18] A másodfokú katonai tanács az előzőekben kifejtettek miatt a Be. 593. § (1) bekezdés a./ pontja alapján a tényállást az alábbiak szerint helyesbítette és állapította meg:
- [19] „A vádlott 2014. december 21-én és 2014. december 29-én 17.00 órától másnap 03.00 óráig túlóra terhére térfigyelő szolgálatot látott el a BRFK ... Kerületi Rendőrkapitányság illetékességi területén. A vádlott 2014. december és 2015. áprilisa között több alkalommal, összesen legkevesebb 152.760 forint, de alkalmanként 50.000 forintot meg nem haladó értékben vásárolt üzemanyagot **tanú1-től** és **tanú2-től**, két alkalommal térfigyelő szolgálatának ellátása alatt.”
- [20] A titkos adatszerzés eredményének kizárásával megállapítható tényállás alapján a fellebbviteli bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a Be. 566. § (1) bekezdés c./ pontja alapján a vádlottat bizonyítottság hiányában felmentette az ellene orgazdaság büntette miatt emelt vád alól. A megállapított tényállás alapján katonai bűncselekmény elkövetésére sem lehetett ítéleti bizonyossággal következtetni.
- [21] A Be. 575. § (1) bekezdése alapján a másodfokú bíróság megállapította, hogy a bűnügyi költséget az állam viseli, mivel a vádlottal szemben felmentő rendelkezést hozott.
- [22] A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 606. § (1) és (2) bekezdésén alapul.

Budapest, 2020. szeptember 23.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Szabó Éva hb. ezredes s.k.
előadó bíró

Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k.
bíró

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete 2020. november 17. napján jogerős.

Budapest, 2020. november 17.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke